

Dkt. Robert Yarbrough, Nyaraka za Kichungaji, Kipindi cha 2, 1 Timotheo 1

© 2024 Robert Yarbrough na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert W. Yarbrough na mafundisho yake katika Nyaraka za Kichungaji, Mafundisho ya Kitume kwa Viongozi wa Kichungaji na Wafuasi Wao. Kipindi nambari mbili, 1 Timotheo 1.

Tunaendelea na utafiti wetu wa Nyaraka za Kichungaji tukiangalia 1 Timotheo na tunapoangalia 1 Timotheo 1, nataka tu kusema neno moja kuhusu njia nitakayotumia.

Ni njia rahisi sana ya hatua mbili, tazama na sema. Kwa kuona namaanisha angalia na hilo si rahisi kama inavyoonekana. Kama umewahi kuongoza masomo ya Biblia ya vikundi vidogo na kusoma mstari kisha ukawauliza watu waeleze mstari huo, utagundua kwamba watu kwa kawaida husema tu chochote wanachofikiria.

Watahusisha kitu na kitu katika mstari na hawaelezi mstari, wanaelezea wanachohisi, wanachoamini, au wanachofikiria kulingana na kitu katika mstari. Kwa hivyo, hawajaona kweli kilicho katika mstari na kwa kweli, uchunguzi mzuri wa kitu katika mabaki ya kihistoria kama kitabu cha kibiblia mara nyingi huchukua mafunzo na wakati mwingine mafunzo ya kiufundi kwa sababu tunapoangalia tafsiri ya NIV, hatuungalii hati asilia. Hatuungalii Kigiriki ambacho hati hiyo iliandikwa.

Kwa hivyo ili kuona nyuma ya tafsiri ya Kiingereza, vyema tunahitaji mtu ambaye amejifunza Kigiriki na kisha kuna ulimwengu mzima wa mambo ambayo yanahusiana na kwa nini hati hiyo iliandikwa na ni nani aliyeiandika na wakati waliandika na kwa nini waliandika na mambo haya yote yanahusiana na kile mstari huu au sura hii inachoeleza. Kwa hivyo, kuona kilichopo ni vigumu zaidi kuliko mtu anavyoweza kudhani na ndiyo maana kwanza kabisa tunataka kuchunguza kile nitakachofanya tunapopitia mihadhara hii. Nitasoma sehemu za maandishi na kutoa maoni tunapoendelea na kisha nitafika hatua ya pili na hiyo ni kutoa hitimisho. Ili kufanya uchunguzi na hukumu kulingana na kile tulichokiona, tutatoa hitimisho na nimelisema kwa njia hii.

Tutatoa hitimisho linaloaminika kwa wakati ule na kile ambacho Paulo alimwandikia Timotheo wakati huo kwa ajili ya hapa na sasa. Lakini ni muhimu sana tujaribu kuwa waaminifu kwa kile tunachokiangalia na kile kilichopo kabla ya kuingia hapa na sasa na kujaribu kukitumia. Kwa ajili ya urahisi tunapopitia utaona kuna uandishi wa rangi kidogo.

Ninaandika vichwa vya sura kwa rangi ya kijani na utaona nikiweka alama kwenye maneno fulani kwa manjano. Nina maneno fulani kwa rangi nyekundu na kisha uchunguzi wetu, hatua yetu ya pili tunaposema kile tulichokiona, hiyo itakuwa kwenye kisanduku. Kwa hivyo, utazoea hili tunapoendelea.

Kwa hivyo kwanza tunasoma maneno haya, Paulo, mtume wa Kristo Yesu kwa amri ya Mungu Mwokozi wetu, na ya Kristo Yesu tumaini letu. Nilisema katika hotuba ya awali kwamba maneno makuu katika Wachungaji yanahusiana na maneno kwa ajili ya Mungu, maneno kwa ajili ya Mwana wa Mungu, na maneno kwa ajili ya Kristo. Na kwa hivyo, nimeyafanya maneno haya kuwa ya manjano kwenye makadirio kwa sababu nataka tuone jinsi Mungu anavyocheza sehemu kubwa katika mawazo ya Paulo na katika ushauri wake kwa Timotheo na kwa kupanua ushauri wake kwa kanisa.

Kisha anamwandikia Timotheo katika mstari wa 2 mwanangu wa kweli katika imani. Neema, rehema, na amani kutoka kwa Mungu Baba na Kristo Yesu Bwana wetu. Kuna moja tu kutoka hapo kwa hivyo inatoka kwa Mungu na Kristo na hii ni aina ya uthibitisho laini wa uungu wa Kristo kwa sababu ameunganishwa kwa karibu sana na neno hilo kutoka na hakuna tofauti dhahiri unayoweza kuwa nayo kutoka kwa Mungu na kutoka kwa Kristo kutoka vyanzo viwili tofauti lakini kuna chanzo kimoja tu na kwa hivyo kiambishi hicho kimoja kutoka ni muhimu.

Pia angalia mambo matatu katika mistari hii miwili yanayotukumbusha dini tunayoshughulika nayo. Anasema mwanangu wa kweli na anasema Kristo Yesu Bwana wetu na anasema Mungu Baba. Sasa katika visa vyote vitatu mwanangu wa kweli Kristo Bwana wetu Mungu Baba tunashughulika na kile ambacho profesa wangu wa Agano la Kale chuoni alinifundisha kukitambua kama lugha ya agano.

Hii ni lugha ambayo Mungu anawaheshimu watu kama baba. Watu wengi wana wazo la Mungu lakini ni wazo lisilo na utu. Mungu ndiye mzee aliye juu.

Mungu ni nguvu. Mungu yuko nyuma ya pazia. Kuna aina ya filamu ya kitamaduni nchini Marekani inayoitwa Mchawi wa Oz na katika Mchawi wa Oz mwishoni, unaona kwamba mchawi ni mtu huyu tu nyuma ya pazia anayevuta levers kwenye mashine kubwa na watu walidhani ni nguvu fulani yenye nguvu na kwa kweli ni mtu tu anayewadanganya watu.

Mungu katika maandiko ni Mungu anayejinyoosha kwa watu kama alivyomfanyia Ibrahimu na kama alivyofanya kwa jambo hilo kwa Adamu na Hawa au kwa Henoko au kwa Nuhu. Na anakuwa mtu binafsi kwa watu. Na kwa sababu sisi ni wenye dhambi ni woga kwa sababu Mungu ni mtakatifu na huhukumu dhambi. Lakini kwa sababu Mungu ni msamehevu na mwepesi wa hasira na mwingi wa upendo usio na kikomo, yeye ni Mungu anayetaka kuanzisha uhusiano na watu ili aweze kuwaokoa

na ili waweze kufurahia ushirika na waweze kuishi maisha ya usafi mbele zake na maisha ya mwingiliano mzuri naye.

Daudi katika Zaburi anasema, Jinsi ninavyokutamani Ee Bwana, kama vile kulungu anavyotamani maji, ndivyo roho yangu inavyokutamani. Kuna kitu ndani yetu kinachotamani uhusiano wa karibu na Mungu. Jambo zuri kuhusu dini ya Biblia ni kwamba hii si tu kitu kati ya watu na Mungu bali ni kati ya watu na watu. Na hivyo, anamwambia Timotheo, mwanangu wa kweli katika imani. Paulo alichangia kuzaliwa kwa Timotheo katika kumjua Mungu kupitia imani katika Kristo. Kwa hivyo, kwa maana hiyo, yeye ni mfano wa baba kwa Timotheo. Mungu Baba alikuwa mfano wa Baba wa kimungu. Timotheo ni mfano wa baba wa kibinadamu kwa Paulo.

Ninachosema ni kwamba tangu mwanzo tunaona kwamba kuna uhusiano hapa. Kuna sehemu ya uhusiano katika barua za kichungaji ambayo ni rahisi kukosa kwa sababu, kwa watu wengi, mchungaji ni kama kitu rasmi. Ni jambo la ofisi kanisani ni mahali unapoenda na kuna ofisi za kanisa. Kuna sheria na kuna programu. Unaweza kwenda maisha yako yote kanisani na watu huenda maisha yao yote kanisani wakati mwingine. Mungu huwa hajisikii binafsi kwao.

Ninamjua mtu wa karibu sana na mpendwa wangu na alikulia katika dini maarufu ya Kikristo. Haikuwa hadi alipokuwa na umri wa miaka 19 ndipo Mungu akawa mtu binafsi kwake. Alikuwa amesoma shule ya kidini na alijua Imani ya Mitume, Imani ya Nikea, na Amri Kumi. Aliamini Utatu na aliamini kwamba Biblia yote ilikuwa kweli. Lakini aliota ndoto na katika ndoto hii, alikuwa amelala. Katika ndoto yake, alikuwa amelala na kulikuwa na hodi mlangoni. Alikuwa amesoma mstari huo katika Ufunuo, unaosema, Tazama nimesimama mlangoni na nabisha. Yesu anabisha mlangoni. Alikuwa akipambana na mambo maishani mwake. Katika ndoto yake, alikuwa amelala kitandani mwake na alimsikia Yesu akibisha mlangoni na akarudi kulala. Hakuamka na kufungua mlango.

Alipoamka aliogopa nimefanya nini? Mungu alizungumza naye kupitia ndoto hii na akamsaidia kuona kwamba alikuwa hajaamka na kufungua moyo wake kwa Yesu. Na kwa hivyo, ingawa aliamini dini yake na alimwamini Mungu, huyu hakuwa Mungu Baba wa Bwana wetu. Hakushiriki ushirika wa Ubwana wa Yesu na uwepo wake binafsi katika maisha yake na watu wengine kwa sababu hakuwahi kujifunua kwa hilo.

Kwa hivyo, tunaona nguvu hii ya uhusiano ya Paulo anayemjua Kristo Yesu na Timotheo mwanawe wa kweli. Mojawapo ya maneno maarufu katika ufugaji ni kalos ambayo inamaanisha mema, lakini pia inamaanisha uzuri na haki.

Katika mistari hii miwili ya kwanza, tunaona uzuri katika kile ambacho Paulo na Timotheo wanashiriki. Watashughulikia katika barua hii mambo mengine machache waliyoyaona.

Kwanza kabisa, Paulo anaposema yeye ni mtume kwa sababu tu ya jinsi neno hilo linavyotumika, huwa na hisia kama za papa katika Ukatoliki. Papa ndiye anayesimamia kila kitu kanisani. Mtume ni neno analosimamia. Ana nguvu nyingi na anadhani sote tunapaswa kumsikiliza.

Lakini neno mtume linamaanisha mtu aliye chini ya mamlaka ya mtu mwingine. Katika Kiingereza cha Marekani, tuna kitu kinachoitwa nguvu ya uwakili. Ukitaka kumpa mtu mamlaka yako ya kisheria unaweza kusaini karatasi na kisha wanaweza kujadiliana kwa niaba yako. Lakini kisheria wanapaswa kujadiliana kwa niaba yako. Wana nguvu yako ya uwakili.

Hawana uwezo wa kufanya chochote wanachotaka kufanya. Wako chini ya uongozi wako. Paulo alikuwa na agizo la kuwa mtume wa Kristo Yesu. Alikuwa chini ya udhibiti wake. Tafsiri ya NIV inasema kwa amri ya Mungu. Lakini kwa Kigiriki neno hilo ni kata ambalo linamaanisha kulingana na, kulingana na, katika kuunga mkono, chini ya idhini ya, amri ya Mungu.

Kwa hivyo, hili ni muhimu kwa sababu ya kile Paulo atakachomwambia Timotheo kwamba atamweka Timotheo chini ya mashtaka. Lakini Paulo anaanza kwa kusema bila kuficha kwamba kile nitakachokuwekea si kingine ila kile kilichowekwa juu yangu. Sikuandikii kama mtu huru. Sikuandikii kama aina ya mamlaka ya kipapa. Sikuandikii kama mwanadamu anayejaribu kutumia ushawishi. Ninakuandikia kama mtu aliye chini ya mamlaka ya Kristo Yesu kwa amri ya Mungu Mwokozi wetu.

Kwa hivyo, unapojumlisha yote hayo, unaweza kusema, amejinyenyekeza sana chini ya utawala wa Kristo.

Na chini ya amri ya Mungu, anamtaja Mungu Mwokozi wetu. Sasa kuna mawili unayoweza kusema, viambishi viwili hapo. Mungu Mwokozi wetu na hasa zaidi kwa hali ya Timotheo, Kristo Yesu, tumaini letu. Nadhani anasema hivi kabla hajamwambia Timotheo, Nadhani anaishia kwenye tumaini kwa sababu ya tumaini jingi linalohitajika katika huduma.

Wakati mwingine maishani, wakati mwingine katika huduma hutaki kuamka asubuhi unakata tamaa kwa sababu unachoka, na unachoka na shinikizo. Unachoka na mahitaji yanayokukabili wakati na nguvu zako. Unapozeeka unazidi kupungua nguvu na hivyo unaweza kupoteza matumaini kwa sababu unaweza kupoteza nguvu unayohitaji kila siku ili kukamilisha mambo yote unayotaka.

Anasema una tumaini Timotheo Paulo mtume wa Kristo Yesu. Lakini tumaini hilo si Timotheo anayetumaini kwamba tumaini hilo ni Kristo Yesu.

Paulo, mtume wa Kristo Yesu kwa amri ya Mungu Mwokozi wetu na ya Kristo Yesu tumaini letu. Paulo alipoongoka katika Matendo sura ya 9 akiwa njiani kuelekea Damasko, alijikita katika Mungu kushughulika naye kupitia Yesu na kupitia Roho Mtakatifu, amri lakini pia tumaini.

Sasa kulikuwa na utambuzi kwamba Mungu ni mwaminifu na kwa sababu Mungu ni mwaminifu, kile anachotuamuru kufanya, atatupa neema yake. Hatujui ni aina gani ya neema hiyo inachukua. Tunajua kwamba katika historia ya Biblia mara nyingi ni kile tunachoweza kukiita msalaba, mipango ya Mungu kwa ajili yetu, mustakabali wa Mungu kwetu, ahadi za Mungu zenye uhakika katika mustakabali wetu, hayo yote ni matumaini yetu.

Wakati mwingine si vigumu. Si rahisi kuvumilia lakini hapa anamweka Timotheo Kristo Yesu kama tumaini lake. Hii ni ukumbusho kwamba katika barua yote ya Paulo hatoi tu taarifa bali anamtengenezea Timotheo nafasi ya kuthibitisha saa baada ya saa, siku baada ya siku kile ambacho sisi sote tunaofuata Kristo tunatafuta kuthibitisha, na huo ni uwepo hai wa Kristo katika maisha yetu.

Kristo ndiye tumaini letu. Tumaini si matumaini ya kibinadamu tu. Ni utu wa Kristo unaotumia ubwana wake katika maisha yetu. Pia nahitaji kusesitiza hapa unaona mara tatu Kristo Yesu, Kristo Yesu, Kristo Yesu. Katika Nyaraka za Kichungaji karibu wakati wote Paulo anapomtaja Kristo anamtaja kwa maneno hayo mawili kwa mpangilio huo.

Mengi yameandikwa katika karne mbili zilizopita kuhusu kile ambacho Kristo anamaanisha au hasemi. Nina uhakika majadiliano yataendelea. Lakini nadhani hapa anamtumia Kristo kumtaja kwa sababu anamwandikia Timotheo Myahudi mwenzake na nadhani tunapaswa kufikiria neno hili sana kwa mujibu wa utabiri wa Kimasihi wa Agano la Kale kwamba tumaini la ulimwengu ni wokovu wa watu wa Mungu. Ni tumaini la ulimwengu unaohitaji mwokozi ambaye ni yule aliyeahidiwa, mpakwa mafuta, mfalme ambaye angekuja, utimilifu wa ahadi kwa Ibrahimu na kwa Daudi na kwa wengine wengi. Huyo angekuwa Masihi Kristo, Kristo.

Kwa hivyo, Paulo ni mtume, ni mjumbe, ni mjumbe wa yule ambaye yeye na Timotheo na mababu zao walikuwa wakimngojea kwa milenia. Yeye ni Kristo. Yeye ni Masihi lakini yeye ni Yesu au Yeshua. Yeye ni Yoshua au Yesu kwa Kigiriki. Tunatafsiri kwa Kiingereza kama Yesu. Yeye ni yule mtu kutoka Nazareti aliyezunguka-zunguka akitenda mema na kusulubiwa, akazikwa lakini siku ya tatu akafufuka kulingana na maandiko. Ameketi mkono wa kuume wa Mungu.

Kwa hivyo, sidhani kama tuna msingi wa kusema Timotheo alikuwa na shaka au alikuwa na shaka. Nadhani Timotheo alikuwa akikabiliwa na magumu na katika magumu tunapambana. Baada ya kusema kwamba alikuwa katika kizazi cha kwanza cha familia ambayo ilikuwa Wayahudi wa Kimasihi. Wakati huo na bado leo, katika utamaduni wa Kiyahudi watu wanaposema kwamba Yesu ndiye Mwokozi, Yesu ndiye Masihi, Yesu ndiye tumaini la Wayahudi, mara nyingi kuna mwitikio hasi sana kwa hilo.

Sehemu ya majibu hayo ni kwamba hukaribishwi tena katika familia yako. Umekufa kwetu kwa sababu umetusaliti sisi ni nani. Sisi ni wana wa Ibrahimu. Watu wanaosema kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu, wamesaliti imani ya watu wetu. Kuanzia nyuma katika injili kwamba hakuwa mtu huyo alikuwa nabii wa uongo na aliuawa kwa haki wakati huo kwa sababu alikuwa akijaribu kuwapotosha watu. Hatuamini kwamba Yesu alikuwa Masihi.

Ninachosema ni kwamba Timotheo, kwa sababu ya upinzani wa kipagani na upinzani wa Kiyahudi, alihitaji kuhakikishiwa kwamba Kristo Yesu ndiye yule Paulo alimjua kuwa na Timotheo alikuwa amemkubali kuwa. Lakini matatizo yanaweza kumfanya mwanaume au mwanamke bora amlilie Mungu, Mungu uko wapi?

Ninamfikiria Yesu msalabani, Kwa nini umeniacha? Baadhi ya watu husema, hiyo ilikuwa kama kurudia tu kitu katika Zaburi ili kuthibitisha kujitolea kwake kwa Neno la Mungu. Hilo linaweza kuwa kweli lakini huwa nadhani linatuonyesha ni nini viungo vinaweza kutupunguza na hata kumpunguza Mwana wa Mungu katika mwili wa kibinadamu. Mambo yalikuwa mabaya sana sio kwamba alimtilia shaka Mungu lakini kwamba katika ubinadamu wake hakuhihi uwepo wake unaomtegemeza. Alihisi ukiwa na kuachwa. Hakika, huduma na maisha hutuletea hisia hizo. Haiwezi kuimarishwa vya kutosha kwamba tuna Kristo Yesu ambaye tunamfanyia kazi na katika jina lake na chini ya mamlaka yake tunafanya tunachofanya.

Atafanikiwa kwa sababu yeye ndiye aliyeahidiwa. Mungu ni mwaminifu kwa ahadi zake.

Jambo la tatu nitakalofanya hapa. Anamtakia Timotheo neema, rehema, na amani. Nadhani hili ni fupi tu kwa ajili ya uwezeshaji ambao Timotheo anahitaji ili kushikilia tumaini na kutimiza huduma yake. Sote tunahitaji kuwezeshwa na sote tunajua hili. Kama wewe ni Mkristo, hatufanyi chochote kizuri kwa ajili yetu wenyewe. Yesu alisema mbali nami huwezi kufanya chochote ambacho si kizuri na cha ukombozi. Lakini bado nasahau hilo na labda wewe pia unakifanya.

Kwa hivyo, tukiigawanya kuwezesha kwa hilo tunahitaji jinsi inavyoonekana. Labda tunaweza kufikiria mambo 50 ambayo kuwezesha kwa Mungu kunaonekana. Lakini Paulo anatumia maneno matatu makubwa sana, yote yakiwa na marejeo na asili za

kina sana za Agano la Kale. Neema labda inasikilizwa. Ni wema wa Mungu. Ndiyo iliyomfanya Isaya aseme njoo ununue bila pesa. Njoo upokee kile ambacho Mungu anawapa wale wanaoliitia jina lake. Ni baraka ambayo hawawezi kuipata lakini baraka ambayo Mungu ana hamu kubwa ya kuwapa watu ili waingie katika uhusiano wa kibinafsi naye. Wakitubu dhambi zao na kumgeukia kutoka mioyoni mwao.

Rehema ni neno linalohusiana sana wakati mwingine humaanisha kitu kimoja neema. Naona ni kitu ambacho ni uwezeshaji chanya na rehema ni maalum zaidi ikihusiana na sehemu ya Mungu inayomfanya awe tayari na aweze kuosha dhambi zako na kukupa huruma. Hapo ndipo unapostahili hukumu Mungu ni mwenye rehema.

Basi amani ni neno linalotokea mara nyingi katika Agano la Kale shalom na ni neno ambalo ni upeo kamili wa baraka za Mungu. Ni wokovu, ni ustawi, ni kuridhika na Mungu, ni utimilifu wa uwepo wa Mungu, na ni ulinzi wa Mungu. Ni kila kitu ambacho unaweza kuunganisha na Mungu na ahadi zake zilizotolewa kwetu na kuchukuliwa na sisi na watu wa Mungu duniani.

Timotheo atapitia mambo magumu. Anapitia mambo magumu lakini ana neema ya Mungu, rehema na amani. Paulo haandiki kutoka kwake mwenyewe. Anaandika kutoka kwa Mungu Baba na kutoka kwa Kristo Yesu Bwana wetu kwa sababu yeye ni mtume chini ya mamlaka. Yuko chini ya utume wa wale watu ambao kwa kweli ni Mungu mmoja, watatu katika mmoja. Yuko chini ya Mungu Baba na Mwana na kwa amri yao.

Kwa hivyo, ukiangalia NIV yako utaona kwamba kuna kichwa kingine cha habari na ndivyo ninavyopanga nyaraka hizi. Ninazipanga tu jinsi utakavyoziona ukitumia Biblia ya NIV ambayo nadhani ndiyo tafsiri iliyoenea zaidi ya Kiingereza. Pale ambapo tafsiri za Kiingereza zinatumiwa, si wengi wenu mnaojua makubaliano ya kiufundi kuhusu muundo wa Nyaraka za Kichungaji. Kwa hivyo, situmii muda mwingi kuhusu jinsi tunavyopaswa kuzipanga na kuzigawanya. Kuna muhtasari mwingi wa Nyaraka za Kichungaji ulio mtandaoni au katika maoni. Kwa hivyo, ninaenda tu na vichwa hivi vya sura. Nadhani vitatusaidia vya kutosha.

Kwa hivyo, Paulo anaandika, “Kama nilivyokusihi nilipokwenda Makedonia, kaa huko Efeso ili uwaamuru watu fulani wasifundishe mafundisho ya uongo tena, au wajishughulishe na hadithi za uwongo na nasaba zisizo na mwisho.” Kwa nini maneno fulani katika nyekundu maneno fulani yatakuwa katika nyekundu kwa sababu haya ni amri au maagizo iwe kisarufi katika Kigiriki ni aina ya amri. Au kama ni kweli tu kulingana na kile ambacho maandishi yanamaanisha hili ni jambo ambalo Timotheo au watu anaofanya nao kazi wanahitaji kufanya.

Huu ni ukumbusho ambao tayari tumezungumzia, sehemu ya uhusiano wa dini hii ya Agano la Kale na Jipya. Imani hii katika Masihi, imani hii katika Kristo, ni kuhusu

upendo, ni kuhusu uhusiano, ni kuhusu uhusiano, ni kuhusu uwepo binafsi, ni kuhusu urafiki.

Lakini pia inahusu vitendo kwa sababu ya uhusiano huo kwa sababu ya amri za Mungu, na kwa sababu ya uongozi wa Mungu. Mungu ana mambo ya kufanya. Kwa hivyo ndivyo tunavyoita maadili. 1 Timotheo inahusu sana maadili na pia upendo na uhusiano. Bila shaka, jambo linalohusu zaidi ni kuhusu mafundisho kuhusu didaskalia au mafundisho. Katika sehemu zingine, mimi huunda mchoro wa xyz na x ikiwa mhimili ambao tuna imani au imani na tunaamini katika Bwana Yesu Kristo na tutaokolewa. Lakini pia tumeitwa kutenda kama imani bila matendo imekufa. Kwa hivyo, una mhimili wa y na ikiwa wewe ni Mkristo umeamini na unafuata unachoamini. Lakini pia kuna az coordinate ikiwa wewe ni mzuri katika uhandisi au hesabu unaweza kuchora hii xyz. Z ni upendo. Z ni kujitolea. Z ni uhusiano na Mungu.

Injili ilipoingia katika uzima, ilipoingia katika maisha ya Paulo, ilipoingia katika maisha ya Timotheo, haikuhusisha tu fundisho kwamba Yesu ndiye Masihi, haikuhusisha tu kitu ambacho ni sehemu kubwa ya dini ya Agano la Kale lakini pia kwa mtazamo wa nje, ikiwa unataka kuwa sawa na Mungu basi fuata maagizo ya Mungu, Torati yake. Tunaitafsiri kuwa sheria lakini hiyo labda sio tafsiri bora zaidi. Mwongozo, fuata mwongozo ambao Mungu hutoa, fuata amri zake. Hiyo ndiyo maana ya kuwa katika uhusiano na Mungu.

Lakini uhusiano unakuja ambao hutuwezesha kufanya kile ambacho Mungu anatutaka tufanye. Kwa hivyo, kuna amri hapa ya kuwaamuru watu fulani lakini inafanuliwa na mafundisho ya Mungu ni nani na uhusiano ambao umeanzishwa kati ya Timotheo na Paulo na Mungu.

Sasa kwa sababu ya kutajwa huku kwa hadithi na nasaba, wasomi wengi wanafikiri kwamba labda kuna historia ya Kiyahudi kwa angalau baadhi ya mambo ambayo Timotheo anakabiliana nayo. Kuna nasaba katika kitabu cha Mathayo, kuna nasaba katika kitabu cha Luka. Nasaba ni muhimu kwa Ukristo lakini pia ni muhimu katika Agano la Kale. Kama ungetaka kuthibitisha jambo fulani kuhusu Yesu kuwa Masihi basi unaweza kuendeleza nasaba tofauti na kusema, hapana nina njia tofauti ya kuelezea asili yake na yeye ni nani.

Hadithi zilikuwepo katika ulimwengu wa kipagani na katika ulimwengu wa Kiyahudi wakati huu. Tuna maandishi mengi ya Kiyahudi ambapo wangepikiria mambo ambayo hata hayawakilishi kuwa yametokea. Yalikuwa maandishi ya kubahatisha tu.

Lakini Paulo anakabiliana na, na Timotheo anakabiliana na hali ambapo kuna watu wanaofundisha mafundisho ya uongo na wanajitoa kwa hadithi za uongo na makisio na nasaba. Paulo anasema mambo kama hayo yanakuza makisio yenye utata badala ya kuendeleza kazi ya Mungu ambayo ni kwa imani. Sio kwa nasaba. Sio kwa makisio.

Sio kwa hadithi za uongo. Sio kwa masimulizi yaliyo nje ya Biblia ambayo unaweza kutumia kuiba Biblia kwa maslahi ya masimulizi haya mbadala.

Hapana, kazi ya Mungu inaendelezwa kwa imani katika simulizi ambalo Mungu ametupa Agano la Kale. Utabiri wake wa Yesu angekuwa nani, umbo gani Masihi angechukua na utimilifu wake ndani yake. Sasa NIV hutafsiri neno hili "kazi" na hiyo ni sawa. Neno hilo ni oikonomia na ni neno ambalo hakuna neno zuri la Kiingereza. Ni utawala, ni utaratibu wa kaya. Ni uchumi ambao Mungu huweka kwa ajili ya kazi yake kustawi. Ni karibu sana na wazo la ufalme kwa kuwa Mungu ndiye mfalme anayesimamia yote anayosimamia. Lakini nataka tu kuiondoa kazi hiyo, neno hilo, kidogo. Kuendeleza kazi ya Mungu ni utata sana. Kazi ya Mungu ni nini? Naam, kazi ya Mungu ni usimamizi wake wa ulimwengu hadi mwisho wa ukombozi alio nao kwa ajili yake. Hiyo ndiyo Wakristo wanapaswa kushiriki katika kuendeleza kazi ya Mungu, si kubashiri na kutunga mambo na hadithi nzuri zinazowaondoa kwenye oikonomia hiyo, mpango huo wa muundo wa Mungu na nia zake kwa ulimwengu na watu wake.

Sasa angalia amri katika mstari wa tatu, "Amri watu fulani" iko katika rangi nyekundu. Kisha katika mstari wa tano anasema lengo la amri hii na kuwaweka pamoja. Na neno hilo amri ni neno zuri lakini ni neno lile lile ambalo mwandishi, wahariri wa NIV, wanaposema Timotheo alidai kwamba ameamuru.

Kwa hivyo, huu ndio mwanzo mgumu. Ni mwanzo wa uhusiano. Ni mwanzo wa joto, lakini pia ni mkali kwa sababu Timotheo anawekwa chini ya shtaka ambalo hawezi kutoka nalo. Lengo la shtaka hili linatokana na ukali hadi joto. Ni upendo na huu ni upendo kutoka moyoni safi kwa sababu injili husafisha mioyo yetu na dhamiri njema kwa sababu injili ni ya kweli. Ni imani ya dhati imani ambayo si ya uwongo. Kwa kweli ni imani yetu ya kina kwamba ahadi za Mungu zimetimizwa katika Yesu. Tumejitolea kuishi kwa kutimiza chochote kile kinachomaanisha katika maisha yetu. Hilo ndilo lengo la uhusiano wa amri na Mungu kutoka moyoni safi na dhamiri njema - imani ya dhati.

Sasa ari ya Paulo inaonyeshwa katika mistari michache ifuatayo. Baadhi wameacha haya na kugeukia mazungumzo yasiyo na maana. Tumerudi kwenye hadithi za uongo, nasaba, na makisio. Ukweli ni kwamba kwa jinsi anavyosema hivi, inahitaji tuseme ama hawa ni watu walio kanisani au kuna watu walio karibu vya kutosha na kanisa kiasi kwamba wanaathiri kanisa. Hawa si watu katika nchi nyingine bali ni watu wanaoathiri moja kwa moja agizo la Timotheo huko Efeso.

Kwa hivyo, ni muhimu sana kwamba Timotheo awe vile anavyohitaji kuwa, vile Mungu anavyoweza kumfanya awe, ili kuwapinga wale wanaoondoka. Wanaoondoka kutoka kwenye injili, wanaoondoka kutoka kwa Kristo na Mungu.

Wanataka kuwa walimu wa sheria. Tena ingawa wachambuzi wanatofautiana, nadhani kuna uwezekano mkubwa hawa ni Wayahudi waumini au waumini bandia. Wanataka kuwa walimu wa sheria lakini hawajui wanachozungumzia au wanachokithibitisha kwa ujasiri. Kwa maneno mengine, hawana ufahamu linapokuja suala la wanachosema. Nitarudi kwenye hilo. "Tunajua kwamba sheria ni njema mtu akiitumia ipasavyo, tunajua pia kwamba sheria haikuwekwa kwa ajili ya wenye haki."

Sasa wacha nisimame hapo na kusema matumizi sahihi ya sheria kwanza kabisa yatakuwa matumizi ya kiraia. Kwa mfano, katika nchi nyingi, mauaji ni uhalifu, na mauaji yamekatazwa katika Biblia. Kuna mambo mengi katika Biblia ambayo yanafundishwa ambayo ni mazuri sana. Ni msingi wa sheria za kiraia na yamefichwa katika mifumo ya sheria kote ulimwenguni. Ni kweli kwa sehemu kwa sababu yako katika Neno la Mungu lakini kuna matumizi ya pili ya sheria ambayo ni muhimu sana.

Paulo mahali pengine anasema sheria ni mwalimu wetu kutuleta kwa Kristo. Sheria inatuhukumu kwa dhambi. Sheria inasema wewe ni mvunja sheria na mshahara wa dhambi ni mauti. Kwa hivyo tunahitaji zawadi ya bure ya Mungu iliyo katika Kristo Yesu Bwana wetu.

Kisha kuna matumizi ya tatu ya sheria ambayo kuna utata katika Ukristo na hasa Luther mara nyingi anasifiwa kwa kutothibitisha matumizi haya ya tatu. Ninathibitisha matumizi ya tatu. Matumizi ya tatu ni mwongozo kwa Wakristo kutohesabiwa haki, kutookolewa kwa kushika sheria, lakini "heri mtu yule asiyetembea katika baraza la waovu, wala kusimama katika njia ya wenye dhambi, wala kukaa katika kiti cha wenye dhambi. Bali anafurahia sheria, Torati." Mwongozo, mafundisho ya Bwana, wanafunzi wa Kristo wanaweza kujifunza mengi kuhusu haki ya Mungu na mapenzi ya Mungu kwa kujifunza mwongozo wa amri za Mungu. Hiyo ndiyo matumizi ya tatu.

Kwa hivyo, sheria ni njema ikiwa itatumika ipasavyo. Tunajua haikuwekwa kwa ajili ya wenye haki, yaani, wenye haki wahesabiwe haki, bali iliwekwa kwa ajili ya wavunja sheria na waasi wanaomhitaji Kristo. Wanahitaji kuhukumiwa kwa dhambi zao.

Pia, tunahitaji kuwa na sheria dhidi ya baadhi ya mambo haya katika sheria zetu za kiraia. Wasiomcha Mungu na wenye dhambi na wasio watakatifu. Ni wa kidini kwa wale wanaowaua baba zao au mama zao, kwa wauaji, kwa wazinzi, kwa wale wanaofanya ushoga, kwa wafanyabiashara wa watumwa, na waongo na waapao uongo.

Sasa Paulo alijua Agano lake la Kale vizuri sana. Kwa hivyo, anakamata tu baadhi ya mambo ambayo ni miongoni mwa matendo mabaya zaidi ya mwanadamu dhidi ya Mungu. Mungu katika sheria yake hakuna muundo makini hapa ingawa baadhi ya watu wanasema kwamba anapitia Amri Kumi akilini mwake na kutoa mifano ya tabia

ya dhambi ambayo inafanana na Amri Kumi. Ikiwa ndivyo, ni uhusiano mlegevu na sidhani kama ni muhimu sana tugundue hilo.

Nadhani kile tunachoweza kukitambua kama aina ya kwanza, mambo haya ni makosa makubwa. Kuna uhalifu dhidi ya Mungu na katika visa vingi, ni uhalifu dhidi ya watu wengine.

Nambari ya pili kuna mambo ambayo sote tuna hatia nayo moja kwa moja au kwa njia isiyo ya moja kwa moja lakini katika injili tunasamehewa mambo hayo. Hatukusamehewa kwa sababu tuliacha kuua na hatukuua tena na tulifanya mambo mema ya kutosha kiasi kwamba sisi si wauaji. Kama wewe ni muuaji, wewe ni muuaji lakini Kristo alikufa kwa ajili ya wasiomcha Mungu na kwa hivyo haijalishi mtu angekuwa mcha Mungu kiasi gani msamaha wa Kristo unatosha kuwasamehe.

Lakini sivyo kama hawatamwamini Kristo, sivyo kama hawatasema mimi ni mwenye dhambi na ninahitaji damu ya upatanisho wako ili nipate haki mbele za Mungu. Tusiposema hivyo basi tunajikuta tukisema vizuri hivi ndivyo tunavyopaswa kuwa na haki mbele za Mungu, ishi hivi, fuata sheria hizi. Huo ni matumizi yasiyofaa ya sheria. Tunaposema kuwa na haki mbele za Mungu ukifuata sheria hizi hivi ndivyo unavyofanya, Paulo anasema hii ni kinyume na mafundisho yenye uzima yanayopatana na injili.

Kuhusu utukufu wa Mungu mbarikiwa ambaye alinikabidhi. Kwa hivyo, kuna injili hii tukufu ya wokovu mbali na matendo ya sheria. Kuna habari njema hii tukufu kwamba hatungeweza kufanya chochote ili kupata ukombozi wetu au kuondoa adhabu ya dhambi zetu. Hatuwezi kufanya chochote. Imekamilika. Lakini Mungu anaweza kuondoa adhabu ya dhambi zetu kupitia injili hii tukufu ambayo Paulo alikuwa amemkabidhi.

Kwa hivyo, katika mistari hii, tumeangalia tu kile tunachoweza kuona kwanza, inavutia kukata tamaa wakati hatupaswi kukata tamaa. Timotheo hapaswi kukata tamaa lakini ni wazi, Paulo alihisi kwamba anaweza kuwa anasitasita. Anasema abaki hapo.

Pili, tunaona shtaka la Timotheo lilikuwa chanya na la ukombozi kabisa. Ni rahisi kusesitiza kwamba unapaswa kubaki hapo kama kiongozi na Timotheo kisha anakuwa kama polisi au mtu ambaye huwakasirikia watu nusu. Lazima aondoke na lazima arekebishe mambo. Lakini kumbuka ukisoma Injili unakumbushwa jinsi uwepo wa Yesu ulivyokuwa mwema. Jinsi alivyotembea na kuwasiliana na watu na alipata majeraha lakini hakupoteza ukarimu wake. Alikuwa na lengo zuri akilini kwa ajili ya watu na Timotheo alikuwa na shtaka ambalo lengo lake lilikuwa upendo na lingetolewa kutoka kwa moyo wa Timotheo, dhamiri, na imani ambayo alikuwa amepewa kwa neema ya Mungu. Huu ni ujumbe wa ukombozi sana.

Tatu, watu hugeuka kwa urahisi kutoka kwa upendo wa Mungu katika injili, kama ilivyo katika mstari wa sita na saba, watu walikuwa wakifanya hivyo. Paulo anasema baadhi wameondoka. Wanataka kuwa walimu. Hawajui wanachozungumzia. Kujiona kwetu kuwa waadilifu hutushawishi kuwashawishi wengine katika mwelekeo wetu hata kama mwelekeo huo umefichwa. Wakati mwingine wanafunzi huniuliza ulituonyesha kwamba msomi huyu aliyejitolea maisha yake yote kwa kamusi ya Kigiriki kwamba hakuamini Yesu na ufufuo wake. Kwa nini wasomi hujitolea kujifunza Biblia ikiwa hawaiamini?

Ingawa siwezi kujibu swali hilo kwa niaba ya mtu yeyote. Binafsi, naweza kusema hata kwa kuangalia mielekeo yangu, sote tunajiona kuwa wenye haki na sote tunapenda kutawala mambo juu ya watu wengine. Tunapenda watu wengine wafanye kile tunachofikiri wanapaswa kufanya. Tukiwa na mafunzo basi kadiri tunavyopata mafunzo zaidi ndivyo tunavyopata mafunzo zaidi ya kuwashawishi watu wengine ili watambue kwamba tuko sahihi. Hii, bila shaka, ina maana kwamba wao si sahihi sana. Kwa hivyo, tunaweza kufikiri tunajua mambo wakati hatuyajui kabisa mambo hayo. Kwa sababu tu unafikiri unajua kitu haimaanishi kwamba unakijua.

Kwa kweli kuna shairi fupi la John Maysfield ambalo nalikumbuka nilipokuwa nikifikiria kuhusu Nyaraka za Kichungaji na kwa kweli nililisoma katika ufafanuzi wa Leon Morris na sikuwahi kulisahau. Lakini John Maysfield alikuwa mshairi mshindi nchini Uingereza katika sehemu kubwa ya karne ya 20 na ni shairi fupi sana. Linaendelea hivi.

Akili iliyofunzwa huitoa roho iliyonyooka
kama Yesu alivyosema akili iliyofunzwa inaweza kuwa
wenye busara kuliko wana wa nuru,
lakini akili za wanaume waliofunzwa zimeenea sana
wanaruhusu kila aina ya giza kuingia.
Chochote kile ambacho wanadamu hupata wanakitilia shaka.
Hawapendi mwanga bali wanazungumzia.

Unaweza kutafuta kwenye Google kwamba kuna hekima nyingi na kuna maelekezo mengi unayoweza kufuata katika shairi hilo. Ni shairi lenye utata sana lakini nadhani hoja iko wazi sana. Tunaweza kufunzwa na kuwapotosha watu. Ulimwengu wetu umejaa watu waliofunzwa sana ambao wanawapotosha wengine linapokuja suala la Ubwana wa Yesu Kristo. Sio kwa sababu hawana akili. Wanaweza kuwa wema kimaadili kwa njia nyingi kunaweza kuwa na ukweli mwingi wa mambo wanayosema lakini kimsingi, kunaweza kuwa na kukataa kazi ya Mungu, Mwana wa Mungu, na pia hitaji letu la Mwokozi.

Pia tulijifunza na kukumbushwa katika kifungu hiki kwamba sheria ya maadili ya Agano la Kale ya Mungu inatumika katika mstari huo anasema tunajua kwamba sheria ni njema, ni nzuri, ni ya heshima, wakati haijatumiwa vibaya. Kuishika sheria si kuokoa. Ni vizuri kutii sheria za Mungu lakini haitaokoa roho yako. Walimu wa sheria ninaowakusanya wanaonekana kuona kuishika sheria kama njia ya neema. Paulo na Timotheo wanajua kwamba Kristo ndiye njia pekee ya neema ya Mungu inayookoa.

Kwa hivyo, tunataka kuhakikisha kwamba hatumtii Mungu tukidhani kwamba kwa namna fulani hilo linatuhesabia haki au linamshikilia Mungu ambapo tunaweza kumdanganya Mungu kwa sababu tukimtenda X basi atafanya Y. Hiyo si neema inayopata mshahara na hiyo si jinsi tunavyohusiana na Mungu.

Kisha, tuna kichwa cha habari "Neema ya Bwana kwa Paulo." "Namshukuru Kristo Yesu Bwana wetu" na kumbuka rangi za njano zinatukumbusha kazi hii ya Mungu, "ambaye amenipa nguvu kwa kuniona kuwa mwaminifu, akaniweka katika utumishi wake." Neno la utumishi hapo ni diakonia ambalo tunapata Shemasi. Mara nyingi hutafsiriwa kama huduma lakini ni huduma ya chini. Ni aina ya utumishi unayotaka kuajiri mtu mwingine afanye. "Ingawa hapo awali nilikuwa mtukanaji" huyo ni mtu tu anayesema kinyume na yaliyo matakatifu. "na mtesaji na mtu mkatili," kwa namna fulani inamaanisha alikuwa na hasira. "Nilionyeshwa rehema kwa sababu nilitenda kwa ujinga na kutokuamini."

Katika habari za ndani wikendi iliyopita, Wanigeria wa miaka 50 hivi walipigwa risasi na kuchomwa moto na kulipuka kanisani nchini Nigeria. Wiki chache, ndani ya wiki chache zilizopita, kumekuwa na watu wengine waliochomwa moto na kuuawa. Hasira na hasira mara nyingi ni sehemu ya matukio haya . Unaona watu wamekasirika sana na wanafanya ghasia na wanachochewa. Kisha wanampiga mtu risasi au wanamchoma mtu moto. Hiyo ndiyo picha unayoipata ya Paulo. Alikuwa mtu mkatili, mtesaji. Alitaka kuangamiza kundi hili na ikiwa watu waliamini kwamba Yesu alikuwa Masihi hawangeadhibiwa ikiwa angeweza kusaidia.

"Neema ya Bwana wetu" na nadhani kwa Kigiriki kuna kiunganishi hapo. "lakini neema ya Bwana wetu ilimiminwa kwa wingi, pamoja na imani na upendo ulio katika Kristo Yesu." Kwa hivyo tena lazima urudi kwenye tukio la Barabara ya Damasko na usome kuhusu Paulo kupigwa kipofu kwa siku tatu. Kisha anajua mengi kuhusu Kristo na kuhusu ujumbe wa Kikristo kwa sababu amekuwa akiwatesa watu. Zaidi ya hayo katika sura ya 9 hiyo ni baada ya sura ya 8. Katika Matendo 8 alisikia hotuba ya Stefano, Stefano alitoa hotuba ndefu sana katika Matendo sura ya 7. Alipomaliza hotuba yake ndipo watu waliposikia walikasirika na walikasirika vikali. Walipookota mawe kwa sababu huwezi kuvaa nguo zako zote ikiwa unaokota mawe labda ni siku ya baridi na labda walikuwa na mavazi ya ziada ambayo waliweka kando miguuni pa mtu aliyeitwa Sauli/Paulo.

Kwa hivyo, alikuwa amesikia, kama si kwa mtu mwingine yeyote, alikuwa ameshuhudia kupitia Stefano. Kwa hivyo, alijua alichokuwa akifanya lakini anasema nilitenda kwa ujinga na kutokuamini, haikuwa imemjia bado Yesu alikuwa nani. Alikuwa mkali sana katika upinzani wake kiasi kwamba alipofushwa. Kisha neema ya Mungu ilibadilisha yote hayo na kwa neema hiyo ikaja imani na upendo kwa sababu ndivyo Kristo Yesu anavyoleta maishani mwetu. Analeta imani na upendo ndani yetu.

Sasa, hapa kuna kauli ya kwanza ambayo Timotheo anaweza kuipeleka benki. "Kristo Yesu alikuja ulimwenguni kuwaokoa wenye dhambi ambao mimi ni mbaya zaidi." Mimi ndiye wa kwanza, mimi ni mfano wa mtu ambaye ungefikiri hangeweza kusamehewa na Mungu. Hakika ikiwa unawaua Wakristo hutasamehewa na Mungu. Utaadhibiwa na Mungu. Lakini anasema Kristo Yesu, Masihi huyu aliyeahidiwa alikuja ulimwenguni kwa kusudi la chini sana, atawaokoa wenye dhambi binafsi kama mimi nilivyokuwa au kama mwizi msalabani alivyokuwa au kama wewe ni Mkristo kama wewe ulivyokuwa au kama mimi nilivyokuwa.

Sote tulikuwa wenye dhambi mashuhuri lakini Paulo anaandika kwa sababu hiyo hiyo nilisema hapo awali kwamba Mungu hufurahia kubadilisha hali zisizowezekana. Kama vile katika Agano la Kale, alichagua Israeli kwa sababu ilikuwa kundi la watu lisilowezekana. Hawakuwa wengi, hawakuheshimiwa, hawakuwa na vipawa, na hakuna mtu ambaye angewachagua kuwa vyombo vya ukombozi wa Mungu kwa ulimwengu. Lakini aliwatumia ili hakuna mtu angeweza kusema au kwamba hakuna mtu angeweza kusema hey sisi tulifanya hivyo. Sasa walisema kwamba hiyo ni fahari ya kibinadamu lakini hawakuwa na msingi wowote. Paulo hakuwa na msingi wowote wa kusema nimepokea neema ya Mungu lakini kwa sababu hiyo hiyo anasema nilionyeshwa rehema. Ili ndani yangu mimi mwenye dhambi mbaya zaidi Kristo Yesu aonyeshe uvumilivu wake mkubwa kama mfano kwa wale watakaomwamini na kupokea uzima wa milele.

Kisha kuna ya kwanza kati ya doksolojia kadhaa katika Nyaraka za Kichungaji. "Sasa kwa Mfalme wa Milele." Neno hilo Mfalme ni neno la Kigiriki ambalo ni neno lile lile kama Christos ambalo ni Masihi aliyepakwa mafuta lakini Masihi ni mfalme katika Agano la Kale. Yeye ni mzao wa Daudi. Daudi ndiye mfalme. Kwa hivyo kuna mwingiliano kati ya wazo la kimasihi na basileia wazo la mfalme katika Kigiriki. Kwa hivyo, anamtofautisha mwana na Masihi yule aliyetumwa kwa mtumaji, mfalme.

"Sasa kwa Mfalme wa milele, asiye kufa, asiyeonekana, Mungu pekee, iwe heshima na utukufu milele na milele. Amina."

Uchunguzi, kuna tumaini kwa wenye dhambi wasio na matumaini. Kumbuka alisema Kristo Yesu tumaini letu. Timotheo anapitia magumu anahitaji tumaini. Tumaini huanza na moyo wako. Linaanza ndani yako. Ikiwa tumaini lako ni la nje kwako. Tumaini liko katika hali hata kama tumaini lako liko katika Kristo lakini yuko nje

mahali fulani basi hilo halitakuzuia. Unahitaji kuliweka kuwa la kibinafsi. Paulo analiweka kuwa la kibinafsi na anataka Timotheo aliweke kuwa la kibinafsi. Timotheo usikate tamaa kwa sababu Mungu hufanya kazi kubwa katika hali ngumu. Angalia alichonifanyia. Anaweza kufanya hivyo kwa ajili yako.

Kwa upande mwingine, sifa hiyo ya Mungu inaimarisha uhalali wa kauli hii kwa hali ya Timotheo. Mungu anapenda nafasi kubwa na anapenda kushinda nafasi. Paulo anamshangaa Mungu. Kwa hivyo, tofauti na yule aliyemfikiria kabla ya Barabara ya Damasko, nadhani kwamba huyu alikuwa zaidi Mungu wa sheria, Mungu wa kushika amri zake, Mungu wa kuwaua watu wanaompinga Mungu kwa sababu hawashiki sheria yake. Hilo lilikuwa tumaini la Paulo. Tutapunguza hili kwa kuwakamata watu na kwa kuwapiga mawe.

Ana sifa ya sifa inayomtukuza Mungu anayefanya kazi kwa njia tofauti. Mungu wa Biblia si Mungu anayejitahidi kupanua kanisa kwa kuua watu. Kwa hivyo, Timotheo anapaswa kuwa na tumaini.

Sasa jukumu la Timotheo limefanywa upya na hili litachukua dakika chache tu. “Timotheo, mwanangu, ninakupa amri hii.” Angalia mwendelezo kutoka kwa jukumu katika mstari wa 3 hadi sura ya 1. Ana amri hii au jukumu hili au agizo hili analompa Timotheo. “Ninakupa amri hii kulingana na unabii uliowahi kutolewa kukuhusu.” Ili tuwe “tunazikumbuka ili uweze kupigana vita vizuri.” Pigana vita vizuri. Atataja kwamba katika sura ya 6 huduma mara nyingi ni vita si vita tu bali mara nyingi ni vita kushikilia hii ni amri nyingine.

“Ukishikamana na imani na dhamiri njema” unazo katika Injili lakini zishike. “ambazo wengine wamezikataa, nami nimeangamia kwa habari ya imani.” Wameiacha imani.

Sasa anawataja wawili kati yao. “Miongoni mwao wamo Himenayo na Aleksanda ambao nimewakabidhi kwa Shetani ili wafundishwe wasimkufuru.”

Ni uchunguzi machache tu wa kumalizia sura ya 1. Kwanza, hisia ya wito inaweza kufanya au kuvunja huduma ya mtu. Anaposema ninakupa amri hii kulingana na unabii uliowahi kutolewa kukuhusu, ili kwa kuukumbuka anamwalika Timotheo akumbuke jinsi alivyoingia katika hili. Mungu alimwita ndani yake. Hili ni jambo lisiloeleweka. Hatuna maelezo mahususi lakini picha unayopata ni kwamba Timotheo anasema ndiyo kwa mwaliko wa Paulo na mwaliko wa Mungu wa kujiunga naye katika huduma ya kitume katika safari ya pili ya umishonari katika Matendo sura ya 16. Hiyo ni hali moja.

Hali nyingine ni kuhusu kuongoka kwa Timotheo ambako hatujui lolote mahususi kuihusu ila katika kuongoka kwake, anakiri imani katika Kristo na kwamba watu walisema XY na Z ni vyako tunahisi kwamba tangu ujana ulikuwa umekusudiwa

kufanya jambo kubwa katika ufalme wa Mungu. Kulikuwa na unabii uliotolewa kumhusu ambao angeweza kuukumbuka.

Tena ukisikiliza hotuba kama hii huenda una rekodi nzuri na pengine Mungu alizungumza nawe kwa namna fulani na una hisia ya wito. Una hisia ya daraka ambalo unahitaji kufanya maendeleo na unahitaji kutimiza matarajio ya Mungu. Unathamini hisia hiyo na ikiwa ulikuwa na ndugu au dada katika imani ambayo hiyo iliimarisha, unathamini na kukuza urafiki wao kwa sababu watakusaidia kukumbuka na kukuweka imara ili usisahau kile ambacho Mungu amekupa na kukupa zawadi ambacho ni fursa nzuri lakini pia ni jukumu kubwa.

Pili, kwa sababu huduma inapingwa na hata anataja majina, inaweza kuwa ngumu na yenye kuumiza na haipaswi kuwa na udanganyifu kuhusu urahisi wa kuwafunza watu wengine iwe wewe ni mchungaji au kama unafanya tu kazi ya diakonia ya kufanya wanafunzi. Kama Yesu alivyotuambia sote tufanye, kuna hatari zinazohusiana nayo. Kuna dhabihu zinazohusiana nayo. Si rahisi hata kusikiliza mihadhara na kujifunza kwa sababu kadiri unavyojifunza zaidi ndivyo unavyogundua kuwa nina kazi ya kufanya. Kwa nini ninajitesa? Kwa nini nisikae tu bila kujali na nisijifanye kuwajibika kwa mambo zaidi? Lakini kuna kitu ndani yetu kinachotaka kutufanya tuwe na undani zaidi na Mungu na kuwa na ufanisi zaidi katika huduma yake. Hilo ni gumu. Linatuchosha na linatumiza lakini Mungu anatufanya tuwe wapya.

Ninapenda tu kwamba Paulo hayupo hapa kama vile tu kuwa mtamu, mwenye matumaini na mwenye furaha. Hakuna tu rundo la maneno ya sifa. Hapa kuna sifa nzuri sana katika sifa hiyo ya sifa lakini ni uhalisia halisi kuhusu gharama ambayo Bonhoeffer aliita Gharama ya Uanafunzi.

Tatu , angalia kwamba kiwango cha waongofu wanaoacha imani hupungua. Nilikuwa katika hali ya utumishi katika nchi yenye Waislamu wengi na nilikuwepo kwa miaka 12 nikihudumu mara mbili kwa mwaka na katika mwaka wa 12 mmoja wa wafanyakazi wenzangu wakuu na waandaaji aligeuka kuwa wakala wa usalama. Aliwapeleka watu wengi ndani na wakakamatwa na kisha kukawa na mlipuko dhidi ya makanisa katika eneo lote. Huyu alikuwa mtu ambaye kila mtu alikuwa amemfikiria kwa zaidi ya miaka 10 kwamba alikuwa mwongofu. Alikuwa mmoja wa wafanyakazi wa kanisa lakini alikuwa ameongoka kutoka dini nyingine. Hakuwahi kuiacha moyoni mwake jambo ambalo hudhoofisha ari. Unaposalitiwa hivyo unasalitiwa na watu wanaweza kujaribiwa kisha kumhoji Mungu au kuhoji injili.

Timotheo anaonywa mapema na Paulo hakubali kulala chini. Hili ni jambo lingine ambalo hatupendi tungelijua au kulihusu. Anasema nimemkabidhi mtu huyu watu hawa kwa Shetani ili afundishwe kutokufuru. Nadhani moja ya mambo ambayo inamaanisha angalau ni kwamba hawaombe tena. Tunajua kwamba Paulo aliwaombea wafuasi wake.

Aliombea makanisa na nadhani huu ulikuwa mwisho wa maombi yake kwa ajili yao. Nadhani huu ulikuwa mabadiliko katika maombi yake kwa Mungu. Mungu, nataka umgeuze mjaribu wako wa kuchuja Shetani. Shetani si Mungu mpinzani. Shetani hafanyi chochote nje ya utawala wa Mungu. Mara nyingi, katika sehemu nyingi, na kwa njia nyingi Shetani huzuiwa kutoka kwa watu wengi lakini hata Wakristo wanaweza kujaribiwa. Wanapojaribiwa ni kwa Shetani, ni kwa uovu, si kwa Mungu moja kwa moja. Lakini ana mjaribio haendelei bila usimamizi wa Mungu.

Kwa hivyo, anasema ninawafungulia Himenayo na Aleksanda huduma ya wakala wa Mungu anayewachunguza ili wafundishwe kuficha midomo yao. Tunajua kutoka 1 Wakorintho 5 kuna hali kama hiyo na Paulo anasema nimemwomba mtu huyu akabidhiwe kwa Shetani ili mwili wake uharibiwe ili roho yake iokolewe siku ya Bwana. Kuna lengo la ukombozi katika hili. Hili si tu kwamba Mungu ana tumaini la adhabu kwa watu hawa. Wakati huo huo, wanafanya kazi ya ibilisi na Timotheo analazimika kuwatetea kwa ajili ya injili, kwa ajili ya roho yake mwenyewe, na kwa ajili ya kanisa.

Hilo ndilo tu tunalo muda nalo katika sura ya kwanza. Asante.

Huyu ni Dkt. Robert W. Yarbrough na mafundisho yake katika Nyaraka za Kichungaji, Mafundisho ya Kitume kwa Viongozi wa Kichungaji na Wafuasi Wao. Kipindi nambari mbili, 1 Timotheo 1.